

Попова І.О., Чаусов С.В. Застосування дуальної форми здобуття вищої освіти при підготовці енергетиків.....	247
Почерніна Н.В. Роль навчальної практики «Вступ до фаху» для формування компетентностей економіста.....	255
Прокопенко О.П., Червоткіна О.О. Особливості освіти в умовах дистанційного навчання.....	261
Сабо А.Г. Впровадження концепції «університети на все життя» з метою забезпечення здатності до працевлаштування майбутніх інженерів.....	266
Самойчук К.О., Дмитревський Д.В. Інноваційні методи навчання під час викладання дисципліни «Розрахунок і конструювання машин і апаратів» у контексті цифровізації освіти.....	276
Скляр Р.В., Скляр О.Г. Цифрові платформи моніторингу якості освіти: від Moodle до аналітики на базі Power BI.....	283
Супрун О.М. Застосування інструментів ІІІ для забезпечення зрозумілого введення при викладанні іноземної мови професійного спрямування.....	290
Тараненко Г.Г. Мислення зростання як фактор академічних досягнень та психологічної стійкості.....	302
Тараненко Г.Г., Козуб О.О. Психолого-педагогічні засади ефективного гібридного навчання.....	310
Терещук С.І., Мірошніченко М.Ю. Передумови використання мобільних ігрових додатків у освітньому процесі.....	321
Шарова Т.М. Роль освіти у формуванні міжкультурної компетентності.....	327
Шкіндер-Барміна А.М. Формування знань сучасного сортового складу насаджень вишині при підготовці здобувачів вищої освіти напрямків «Садівництво і виноградарство» та «Агрономія».....	335
Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Зімонова О.В. Менторинг у системі освіти: вплив на якість та розвиток освітнього простору.....	343
Яворська Т.І. Дистанційне навчання при підготовці фахівців економічних спеціальностей.....	351
Kryvonos I. The impact of war and migration on Foreign language learning among Ukrainian students.....	361
Kryvonos I. The role of emotional intelligence in foreign language learning of non-linguistic students.....	367

Кюрчев С.В. д.т.н., проф., **Ломейко О.П.** к.т.н., доц.
Самойчук, К.О. д.т.н., проф.
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ТДАТУ

***Анотація.** В статті викладений аналіз досвіду впровадження змішаної форми організації освітнього процесу на базі Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного в умовах воєнного стану та переміщеного навчального закладу. Для навчання здобувачів вищої освіти використовувалась учбові лабораторії та полігони Іллінецького аграрного фахового коледжу та Немішаєвського фахового коледжу НУБіП, а також лабораторії (в т.ч. з новітнім обладнанням), обладнані в укриттях Запорізького національного університету. Викладений досвід доводить ефективність змішаного навчання для університетів, які знаходяться в подібних умовах.*

***Ключові слова:** змішана форма навчання, організація освітнього процесу, переміщені навчальні заклади.*

Постановка проблеми. У зв'язку із тимчасовою окупацією міста Мелітополя та відповідно до рекомендацій МОН згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 26.04.2022 №387 Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) тимчасово переміщений на базу Запорізького національного університету, де увесь цей час і до сьогодні активно працює ректорат, деканати факультетів та інші структурні підрозділи університету.

Нові реалії функціонування ТДАТУ стали неймовірним викликом і випробуванням на міцність для всієї університетської спільноти [1; 2]. Але не зважаючи на вкрай складні умови роботи університет під час воєнного стану гідно тримає освітянський фронт. Під звуки ракет і вибухів, без світла та інтернету, без захопленої окупаційною владою матеріальної бази, яку доводиться відновлювати з нуля, вже понад практично 3 роки університет продовжує працювати та навчати

здобувачів, ні на мить не зупиняючи освітній процес, живе, діє, бореться, утверджуючи своє місце в системі освіти України і в академічному просторі [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика змішаного навчання в умовах воєнного часу набула особливого значення в науковій та педагогічній літературі останніх років. Серед актуальних досліджень виокремлюються праці, які присвячені адаптації освітнього процесу до умов надзвичайних ситуацій, зокрема переміщення закладів вищої освіти, загроз безпеці учасників освітнього процесу та обмеженого доступу до інфраструктурних ресурсів [3; 4; 5]. Змішане навчання, як ефективна гнучка модель, розглядається як оптимальне рішення для забезпечення безперервності навчання в таких умовах.

У роботах українських і зарубіжних науковців (І.Т. Ткаченко, Н.В. Морзе, S. Hrastinski, A. Means та ін.) змішане навчання трактується як поєднання очної та дистанційної форм із метою підвищення якості освіти, зниження ризиків, пов'язаних з перебуванням у зоні підвищеної небезпеки, а також забезпечення індивідуалізації та цифрової трансформації освіти. При цьому особлива увага приділяється адаптації навчальних курсів, цифровій грамотності викладачів і студентів, доступу до технічних засобів навчання [6].

В умовах функціонування переміщеного закладу вищої освіти – Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, який наразі продовжує свою діяльність у м. Запоріжжя – змішана форма навчання стала ключовим інструментом для збереження цілісності та якості освітнього процесу. Досвід університету свідчить про необхідність гнучкого планування навчального навантаження, оптимізації цифрових платформ для забезпечення синхронного та асинхронного навчання, а також тісної комунікації між усіма учасниками освітнього процесу.

Останні дослідження акцентують на зростанні ролі педагогічної підтримки та психологічної стійкості здобувачів освіти, особливо у стресових ситуаціях, пов'язаних із військовими діями. Змішана форма дозволяє знизити емоційне навантаження, оскільки студенти можуть обирати безпечний та зручний для себе формат взаємодії — онлайн або офлайн за можливості [7].

Таким чином, аналіз сучасної літератури підтверджує ефективність та доцільність впровадження змішаного навчання у переміщених ЗВО, що опинилися поблизу бойових дій. Досвід ТДАТУ у м. Запоріжжя може

служувати прикладом для інших закладів, які перебувають в аналогічних умовах, та сприяти подальшому вдосконаленню освітніх моделей в умовах нестабільного середовища.

Формулювання цілей статті. Метою цієї публікації є аналіз досвіду впровадження змішаної форми організації освітнього процесу на базі Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного в умовах воєнного стану та тимчасового переміщення закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу досліджень. Незважаючи на всі вищевказані проблеми та труднощі, освітній процес в ТДАТУ у 2024-2025 навчальному році, крім дистанційної та дуальної форми, з метою посилення практичної підготовки здобувачів вищої освіти було впроваджено змішану (гібридну) форму навчання [4].

Для її реалізації, крім використання матеріально-технічної бази Запорізького національного університету, було також укладені угоди із провідними аграрними фаховими коледжами України, а саме на базі Іллінецького аграрного фахового коледжу у Вінницькій області та Немішаєвського фахового коледжу НУБіП в Київській області.

Здобувачі вищої освіти ТДАТУ зі спеціальностей «Агроінженерія», «Агрономія», «Садівництво і плодівництво», «Харчові технології» та «Галузеве машинобудування», а також частково «Цивільна безпека» та «Геодезія та землеустрій» проходили очне навчання в спеціалізованих лабораторіях і на виробничих площадках коледжів (рис. 1).

Рис. 1. Здобувачі вищої освіти ТДАТУ в лекційній аудиторії Немішаєвського фахового коледжу НУБіП

Так на базі Іллінецького та Немішаєвського коледжів здобувачі вищої освіти університету вивчали сучасні трактори, комбайни та сільськогосподарську техніку як вітчизняних виробників, так і відомих іноземних фірм John Deere та CLAAS (рис. 2-3).

Рис. 2. Практичні заняття на виробничій базі Іллінецького аграрного фахового коледжу

Рис. 3. Лабораторні роботи та практика здобувачів ТДАТУ на учбово-дослідному полігоні Немішаєвського фахового коледжу

На дослідних ділянках коледжів студенти також опанували сучасні технології вирощування та переробки сільськогосподарської продукції, а також новітні системи землеробства, садівництва та овочівництва (рис. 4).

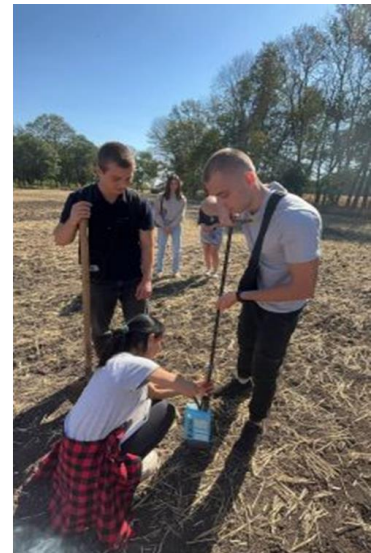

Рис. 4. Виїзні лабораторні роботи на учбово-дослідних полях Іллінецького аграрного фахового коледжу

Для організації освітнього процесу за змішаною формою навчання, крім деканів факультетів, завідувачів та провідних науково-педагогічних працівників випускових кафедр, були залучені фахові викладачі коледжів (рис. 5).

Рис. 5. Здобувачі та викладачі ТДАТУ в Іллінецькому та Немішаєвському фахових коледжах

Змішана форма навчання також була запроваджена на факультеті економіки та бізнесу. Аудиторні практичні заняття відбувалися в відремонтованих та облаштованих лабораторій в укрітті навчального корпусу на базі Запорізького національного університету (рис. 6).

Рис. 6. Аудиторні практичні заняття на факультеті економіки та бізнесу в лабораторіях ТДАТУ на базі Запорізького національного університету

Завдяки такій формі спілкування зі здобувачами ефективніше відслідковується прогрес навчання, контролюється та координується поведінка студентів. Особливе місце в цьому процесі займає психологічна та соціальна складова. Соціалізація та відновлення рівноважного психологічного стану здобувачів є запорукою якісного засвоєння матеріалу, перспективного росту майбутніх фахівців.

З метою підвищення рівня практичної підготовки змішану форму навчання було також запроваджено на факультеті енергетики та комп'ютерних технологій. Так для підготовки фахівців зі спеціальності «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» використовуються спеціалізовані лабораторії Запорізького національного університету (рис. 7).

Рис. 7. Лабораторні роботи здобувачів ТДАТУ зі спеціальності «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» в спеціалізованих лабораторіях Запорізького національного університету

А для надання практичних навичок та компетентностей здобувачам вищої освіти зі спеціальності «Комп'ютерні науки» використовуються як комп'ютерні класи Запорізького національного університету, так і обладнана в укритті в рамках міжнародного проєкту сучасна лабораторія з ноутбуками та ліцензійним програмним забезпеченням (рис. 8).

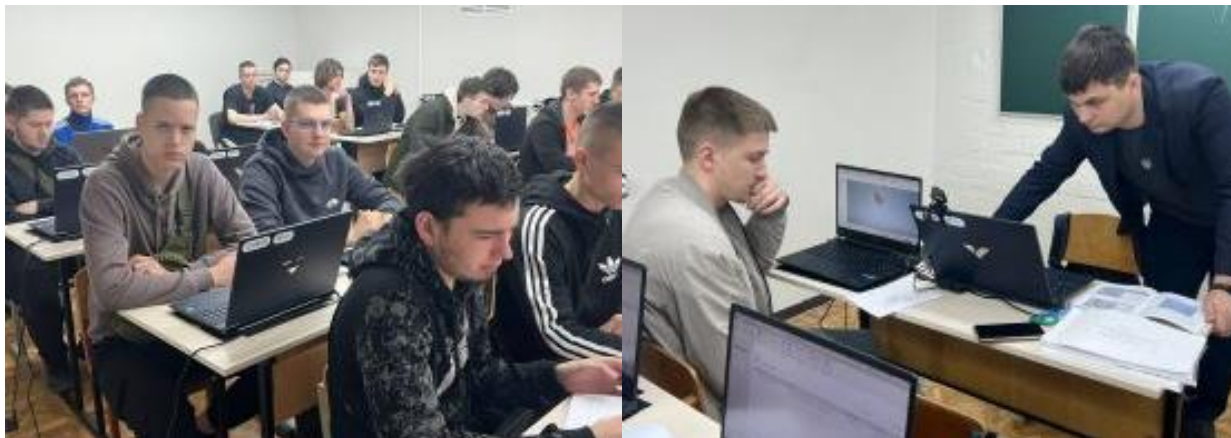

Рис. 8. Комп'ютерний клас з сучасним новим обладнанням для здобувачів спеціальності «Комп'ютерні науки», обладнаний в укритті ЗНУ

Висновки. Таким чином, досвід впровадження змішаної форми навчання у тимчасово переміщеному Таврійському державному агротехнологічному університеті не тільки підтвердив ефективність такої моделі організації освітнього процесу, але дозволив суттєво підвищити рівень практичної підготовки майбутніх фахівців. А отриманий досвід свідчить, що навіть незважаючи на воєнний час, тимчасово переміщення до м. Запоріжжя, є можливість організувати якісне навчання здобувачів вищої освіти та забезпечити підготовку кадрів вищої кваліфікації відповідно до вимог стандартів вищої освіти України.

Література

1. Освіта України в умовах воєнного стану. Інформаційно-аналітичний збірник. Київ: МОН, 2022. 358 с.
2. Воропай О.К., Пічик К.В., Чала Н.Д. Методика сегментації та аналізу відтоку здобувачів на освітніх програмах університетів. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/21678>
3. Ломейко О.П., Самойчук К.О. Динаміка контингенту здобувачів ТДАТУ. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. Наук.-метод. праць ТДАТУ. Мелітополь, 2022. Вип. 24.